

ГОТОВНОСТТА НА ЖЕНИТЕ ДА ОТГЛЕЖДАТ БЕБЕТАТА СИ СЛЕД ИЗПИСВАНЕТО ИМ ОТ РОДИЛНО ОТДЕЛЕНИЕ

Румяна Лалева, Тодорка Боева, Славена Илиева

Катедра "Здравни грижи"
Медицински университет - Варна

WOMEN'S READINESS TO TAKE CARE OF THEIR BABIES AFTER THEIR MATERNITY WARD DISCHARGE

Rumyana Laleva, Todorka Boeva, Slavena Ilieva

Department of Health Care, Faculty of Public Health, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Готовността за отглеждане на новородено у дома след изписването от Родилното отделение започва дълго преди настъпването на дългоочаквания момент. Полагането на грижи за новороденото бебе включва много нови преживявания. Необходимо е формиране на умения и знания в Родилното отделение, които правят ежедневието по-спокойно и по-малко стресиращо. Храненето, къпането и сменянето на памперси не са втора природа на никого.

Целта на настоящото изследване е да разкрием степента на готовност на младите майки да разполагат с умения, необходими да задоволяват нуждите на детето си.

Материали и методи: Приложени методи - документален, статистически и социологически.

Резултати и обсъждане: От получените данни на базата на качествен и количествен анализ се установи, че готовността на жените след изписване от Родилния дом да отглеждат децата си е сравнително голяма.

Изводи: Готовността на младата майка да обслужва бебето си и да успява да разграничава нормалните реакции от отклоненията е доказателство за добре свършена работа на персонала в Родилния дом.

Ключови думи: новородено, грижи, готовност, подкрепа

ABSTRACT

Readiness to take care of newborn babies at home after a discharge from the maternity ward develops long before the long-awaited moment happens. Looking after a newborn baby includes a variety of new experiences. It is necessary for new abilities and knowledge to be formed in the maternity ward, which could lead to easier and less stressful daily life. Feeding, bathing and changing nappies are no one's second nature.

The aim of present investigation is to reveal the degree of readiness of young mothers to have abilities, necessary to satisfy their child's needs.

Materials and Methods: The methods we have applied were: documental, statistical and sociological.

Results and Discussion: Data obtained on basis of quality and quantity analysis determined that women's readiness after maternity hospital discharge to take care their children is significant.

Conclusions: The young mother's readiness to care for the baby and to succeed in differentiating its normal reaction from the deviations is a proof for a job well done by the maternity hospital staff.

Keywords: newborn, cares, readiness, support

УВОД

Периодът след раждането на детето, което е чакано 9 месеца, е вълнуващ период на опознаване. Полагането на грижи за новороденото включва много нови преживявания.

Желателно е всички млади родители да имат необходимата подкрепа. Грижите за бебето са толкова много и следват една след друга, че само навременната помощ може да помогне да се следва ритъмът на живот и ангажименти.

В Родилния дом, след стреса от раждането, идва моментът на притесненията за отглеждането на бебето. Ако всичко е минало благополучно и мама с детенце са заедно, започва период на адаптация един към друг. Страхът от оставането насаме с бебето е едно от първите препятствия за преодоляване. Всяка родилка трябва да свикне с особеностите на външния вид на новороденото като съразмерност на тялото, спецификата на различните зони на кожата, грижи за собственото си тяло и по-специално за гърдите си. Голям проблем на майката създава плачът на новороденото. Причините за неговата поява са многобройни и от различно естество. Необходимо е време за свикване и познаване нуждите на детенцето. Нощите стават по-дълги с непрекъснатия цикъл от грижи. Стръскащи се оказват и симптомите на адаптационния синдром на новороденото. Смяната на памперс не е никак лесна задача за младата майка, пъпният остатък и цветът на изпражненията винаги внасят лек смут и множество въпроси. Но категорично най-сложен се оказва процесът на кърмене и обличане. Опитът на бебето за хранене е нулев, а на неговата майка не е по-различен. Персоналът има огромна задача наред с всички грижи покрай възстановяването на родилката и новороденото да обяснява, показва и наблюдава всички опити за самостоятелност на младата майка. Изграждането на връзката между майка и бебе започва още на родилното легло с първия допир на кожа в кожа и тя има много голямо значение в по-нататъшното отношение на младата майка към нейното дете (2, 3).

В Европа е разпространена практика с патронажни сестри и е много добре приета. В Англия се правят безплатни посещения в домовете на семейства и адресират индивидуалните потребности на децата и родителите. Подкрепени от УНИЦЕФ, „Пощенска банка“, дарители и партньори – Центровете за майчино и детско здраве са интегрирана здравно-социална услуга, която включва домашни посещения от медицински сестри и акушерки за оценка на потребностите, здрав-

ни грижи и социална работа за осигуряване на индивидуализирана подкрепа на бременни жени и родители на малки деца – за опазване на тяхното здраве и насърчаване на ранното им развитие. В домашни условия медицинските сестри и акушерките предоставят на родителите подкрепа, информация и обучение за здравословна бременност, кърмене и хранене на малките деца, безопасност, насърчаване на физическото, познавателното и социално-емоционалното развитие на детето, както и съвети за възпитание и справяне с нежелано поведение, а също така и достъп до различни услуги в общността. Патронажната грижа е достъпна за всички бременни жени и семейства с деца до 3 години, като подкрепата, която се предоставя, е съобразена с индивидуалните потребности на отделните деца и родители.

Към настоящия момент работят Центрове за майчино и детско здраве в областите Шумен, Стара Загора и Сливен, предстои откриване и в Монтана (4).

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Използван е социологически метод, като са анкетирани индивидуално и анонимно родили жени на възраст между 17 и 37 години от Родилните отделения на двете държавни болници във Варна – МБАЛ „Света Анна“ и СБАГАЛ „Проф. д-р Димитър Стаматов“, през месец юни 2016 г. Анкетата съдържа 11 въпроса и събраната информация е обработена и онагледена, като е използвана програмата Excel на Microsoft Office.

Документален метод – анализ на литературни източници, разглеждащи предмета на настоящото изследване.

Статистически метод, използван при анализ на резултатите от собственото проучване.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

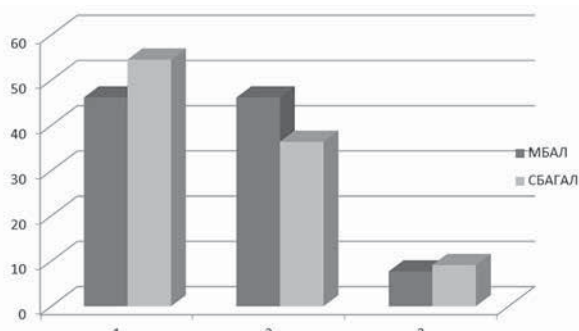
За целите на изследването бяха анкетирани родилки на възраст между 17 и 37 години, разпределени в три възрастови групи:

- I възрастова група от 17 до 25 години – млади родилки;
- II възрастова група от 26 до 35 години – родилки на средна възраст;
- III възрастова група от 36 до 43 години – „възрастни“ родилки.

В посочените групи най-голям брой родили жени са попаднали в групата на 26-35-годишните, където преобладават и родилките в страната (26,9 год. за първо дете и 28,3 год. за раждане). В структурата на живородените деца по възраст на

майката 61% съставляват родените от майки на възраст до 30 години. Средната възраст на жени-те при раждане на дете, както и при раждане на първо дете се увеличават за период от 14 години с 3,2 години. През 2000 г. средната възраст е била 24,9 години, през 2014 г. тя достига 28,1 години, а възрастта при раждане на първо дете нараства от 23,5 на 26,7 години (1).

Интересен е фактът, че от анкетираните жени по-голям брой раждат в СБАГАЛ първото си дете. В Родилното отделение на МБАЛ броят на първо и второ дете е изравнен (Фиг. 1).

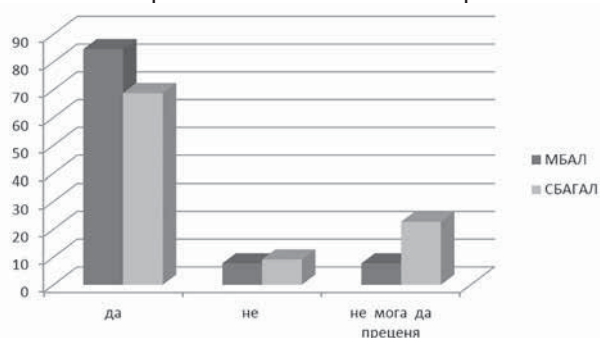

Фиг. 1. Поредно раждане на анкетираните жени

Тук е мястото да се отбележи и разликата в устройството на отделенията. В СБАГАЛ Родилното отделение е от типа на неотделяне - в стая са две майки с бебетата им, като има и кът за обработка на новороденото. В МБАЛ е от друг тип, майките са по три в стая, като бебетата са в отделен бокс между двете болнични стаи.

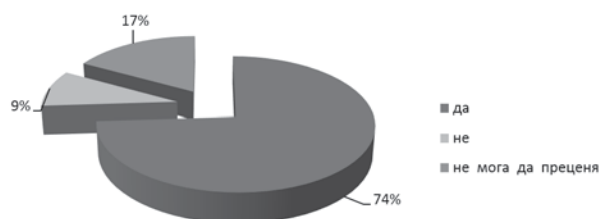
На фона на установената разлика прави впечатление, че майките, които не са пряко ангажирани с грижите на новороденото си в болницата (МБАЛ), си мислят, че са по-подготвени за отглеждането му у дома (84.6%). Тези, които са постоянно с бебетата си (68.18%) в отделенията на СБАГАЛ, имат нужда от повече смелост, че ще успеят да се справят с грижите (Фиг. 2).

Голяма част от анкетираните (74%) смятат, че нямат нужда от професионална помощ у дома. На този въпрос от анкетата са отговорили почти

Фиг. 2. Готови да отглеждат децата си у дома

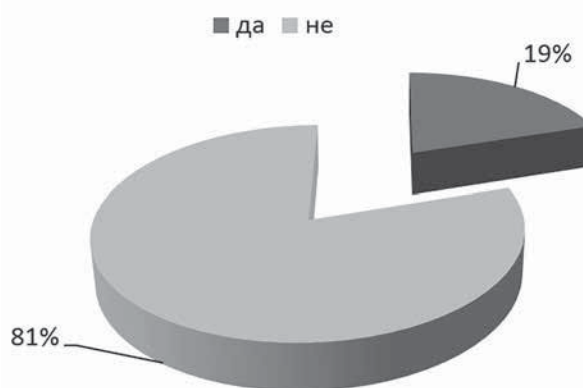
еднозначно родилите от двете Родилни отделения. Само 9% мислят, че ще имат нужда от професионална помощ (сестринска или акушерска) у дома след изписването им от стационара (Фиг. 3).

Фиг. 3. Необходимост от професионална помощ у дома

Подобни са и резултатите и на друг въпрос, свързан с нуждата от патронажна грижа за бебето. По-голяма част от младите майки смятат, че нямат нужда от патронажна грижа.

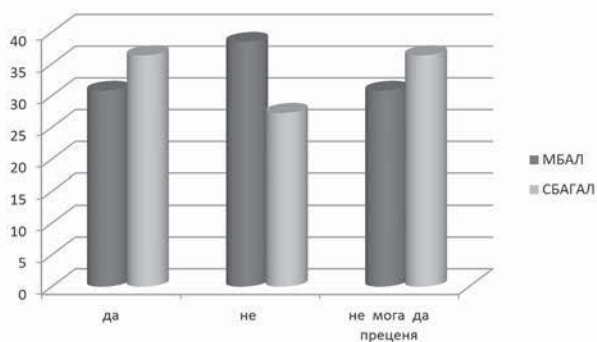
Друг интересен отговор на въпроса е свързан с посещението на „Училище за родители“. В интернет пространството има разнообразна информация и отговори на много въпроси, вълнуващи бъдещите родители. Може би на това се дължи и фактът, че само малка част (19%) са посещавали реално такива курсове през бременността си (Фиг. 4).

Фиг. 4. Посещавали „Училище за родители“

Интересен момент от направената анкета е, че процентът на получилите достатъчно умения и знания в Родилното отделение и процентът на тези, които не са убедени в себе си, е равен (Фиг. 5). Това показва колко са объркани в грижите за бебето си почти 2/3 от всички млади майки в деня на напускането на родилния дом. Със сигурност е от полза за по-нататъшните грижи у дома пълноценното денонощно общуване на майката с новороденото ѝ в болницата.

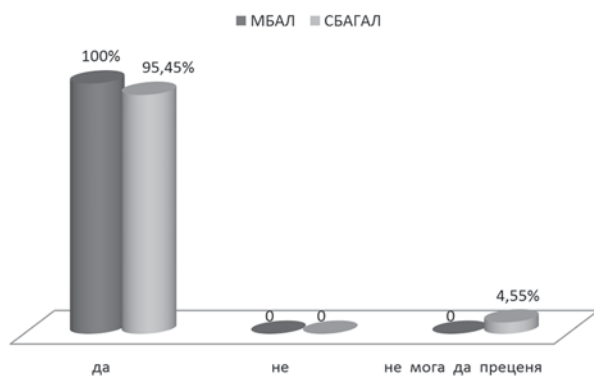
Известна разлика има в мнението на отговорилите отрицателно на въпроса. По-голяма част

Фиг. 5. Получили достатъчно информация в Родилното отделение

са избралите да родят в МБАЛ (38.46%), отколкото в СБАГАЛ (27.28%). Малко над 33% от анкетираните отговарят, че не могат да преценят дали са получили достатъчно информация в Родилното отделение. Този отговор ни показва, че всяка трета млада майка не е сигурна в знанията и уменията си относно грижите за бебето в деня на изписването им от болницата.

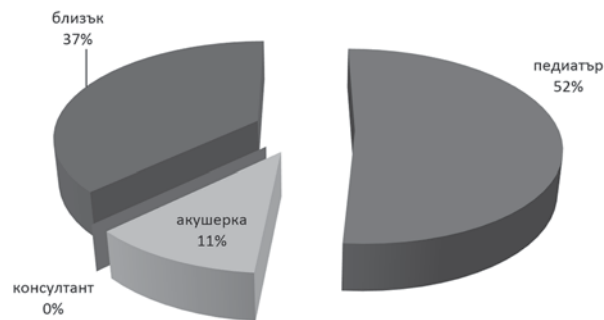
Обнадеждаващ е фактът, че и в двете родилни заведения във Варна желанието и умеенето на майките за кърмене е категорично (97.73%) (Фиг. 6).

Фиг. 6. Желаящи и умеещи да кърмят

В миналото остава суетата по външния вид и безразборното хранене на кърмачето с адаптирани млека. Младите майки осъзнават, че с кърменето не само хранят своето бебе, но и засилват връзката помежду си. Принос в тази посока освен акушерките има и държавната политика на страната в тази сфера.

От получените резултати в анкетата става ясно, че независимо от готовността и информацията, с която си тръгват от родилния дом, младите майки ще разчитат на помощ от специалист у дома. Повече от половината (52%) ще разчитат на педиатър, а на помощ от близък ще разчитат 37% от анкетираните (Фиг. 7). Малкият процент от желаещите подкрепата на акушерка по-

Фиг. 7. В помощ на младите майки у дома

казва, че разчитат на други съвети в домашна обстановка.

ИЗВОДИ

Голям процент от анкетираните (76%) след изписването им от Родилния дом са готови да отглеждат бебетата си в домашни условия.

Голям процент (89%) смятат също, че ще им е нужна помощ за отглеждането на новороденото и разчитат на педиатър или близък роднина.

По подготвени са родилите жени, които прекарват повече време с бебето си, макар и да имат повече притеснения от това.

Почти максималният процент на желаещите да кърмят е вследствие на съвместните грижи на персонала в болничните заведения и подкрепата от страна на различни организации и държавата.

ЛИТЕРАТУРА

1. НСИ. <http://www.nsi.bg/bg/content/2958> Средна възраст на майката при раждане по местоживееене, статистически райони и области.
2. <http://www.mediapool.bg/parviyat-kontakt-mezhdu-maikata-i-bebeto-da-stane-zadalzhitelen-nastoyavat-organizatsii-news243817.html>
3. health.bg/18206/predimstvata-na-kyrmeneto
4. Уницеф. www.unicef.bg/proekti/Nay-dobar-start-za-vsyaako-dete/18